

Utlåtande om bedömningen av havsmiljöns tillstånd i Finland 2024

Bygg- och miljönämnden 31.01.2024 § 15
1050/11.05.03/2023

- Beredare** Miljövärdinspektör Marie Hentula, tfn 050 470 7860
fornamn.efternamn@pargas.fi
- Kompletterande material** <http://www.miljo.fi/paverkavatten/havsvard>
- Föredragande** Ledande miljövärdinspektör Päivi Paavilainen, tfn 040 627 7470
fornamn.efternamn@pargas.fi
- Beslutsförslag** Bygg- och miljönämnden föreslår för stadsstyrelsen att Pargas stad ger följande utlåtande i ärendet:
Pargas stad i hjärtat av skärgården betonar vikten av att uppnå en god havsvårdsstatus. När man diskuterar och planerar åtgärder för att minska näringsbelastningen på Östersjön bör man ändå komma ihåg att grundorsaken till Östersjöns dåliga tillstånd beror på dess morfologi och den permanenta saltskiktningen av vattenmassan. Saltskiktningen gör att Östersjöns djupvatten inte tillförs syrerikt vatten i samband med höst- och vårinversionen eller i samband med stormar. Stora delar av Östersjöns djupvatten lider därför av syrebrist. Syrebristen leder i sin tur till att stora mängder fosfor frigörs från sedimenten, mångfalt större än den externa belastningen. Sedimentundersökningar har visat att syrefria botten och cyanobakterieblomningar har förekommit i Östersjön i tusentals år. Situationen har förvärrats de senaste decennierna till följd av allt färre och oregelbundna saltpulser från Nordsjön. Saltpulserna från Nordsjön är den enda naturliga mekanism som tillför syrerikt vatten till Östersjöns djupvatten. Den under tusentals år ackumulerade näringsdepån på djupt vatten bromsar upp förbättringen av Östersjöns tillstånd oavsett effektiva nedskärningar av den externa näringsbelastningen.
- Eftersom avrinningen från jord- och skogsbruket är det största externa orsakarna av övergödning, skulle det vara motiverat att fokusera på att uppnå ett gott tillstånd i jordmänen i avrinningsområdet samt att fördröja dagvatten och förebygga att gödande näringsämnen rinner ut i havet. En välmående jordmån innehåller en tillräcklig mängd organisk substans, är lämpligt grydig och fördröjer mer vatten, vilket också minskar olägenheter som orsakas av torka. Dessutom minskar en välmående jordmån mängden näringsämnen som sköljs ut med avrinningsvatten, vilket leder till att mindre näringsämnen rinner ut i vattendragen och behovet för konstgjord gödsel på åkrarna gradvis minskar. Fördröjning av avrinningsvatten med naturliga lösningar borde ökas.
- Muddring bör alltid övervägas noggrant. En gynnsam miljö för människan är tyvärr inte alltid bäst för andra organismer och ofta kan det uppstå en diskrepans mellan kunskap och agerande. Naturen och miljön förändras och till exempel landskapet förblir inte detsamma, utan till exempel bara landhöjningen kan förändra det i olika utsträckning. Muddring kan på lokal nivå förstöra till exempel lekplatser för fiskar och frigöra näringsämnen från sedimentet.
- Riskerna för havet som orsakas av skadliga och farliga ämnen borde minimeras. Fartyg i olika åldrar och skick både flyter och ligger på havsbotten och de kan i värsta fall orsaka en olje- eller kemikalieolycka. Kommunerna har inte resurser att

kartlägga samtliga sådana fartyg eller deras skick och för detta skulle det behövas en lösning på riksnivå. En kemikalie- eller oljeolycka är alltid ekologiskt sett en ytterst skadlig händelse, men också en ekonomiskt betydande kostnad då miljön i området börjar iståndsättas. Sådana olyckor kan dessutom orsaka långvariga trivselolägenheter för människorna i området. Pargas stad anser att samarbetet mot ett gemensamt mål måste fortsätta i både avrinningsområdena och på kusten.

Beslut

Förslaget godkändes.

Delgivning

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland (efter slutlig behandling i stadsstyrelsen) registratur.egentligafinland@ntm-centralen.fi